

PARADIJS BIJ HET DASHBOARDLICHT

Robert van Eijden

Paradijs bij
het dashboardlicht

Het leven van Jan de Vries (1966-)

Nijgh & Van Ditmar
Amsterdam 2018

www.nijghenvanditmar.nl

www.maarwatishet.com

Copyright © Robert van Eijden 2018

Foto auteur Merlijn Doomernik

Omslag Studio Ron van Roon

Omslagillustratie Mechanick/IStock

Typografie Zeno Carpentier Alting

NUR 301 / ISBN 978 90 388 0449 1

And you may ask yourself – Well... how did I get here?

‘Once in a Lifetime’ – Talking Heads

O

Vijf weken voor zijn eenenvijftigste verjaardag stond Jan de Vries naakt voor de spiegel in zijn badkamer en wat hij zag, beviel hem niet. Ik ben een oude olifant, dacht hij, een oude, vermoeide olifant die niet meer in staat is te vluchten als de stropers komen met hun jachtgeweren. Dik, traag en gerimpeld, dat ben ik. Hij ging dicht bij de wasbak staan. Zijn haar was de laatste paar jaar flink uitgedund en nu het in de slaapstand op zijn hoofd plakte, in twee helften met een brede, gladde baan in het midden, zag Jan dat hij op Eddy Poelmann begon te lijken, de voetbalcommentator uit de jaren tachtig. Jan zette zijn beste Eddy Poelmann-stem op en zei: 'Een *lucky*, maar wat geeft het.' Hij dacht aan hoe hij op 26 juni 1988 op een brug over een Amsterdamse gracht had gestaan met zijn vrienden van toen, drinkend en lachend en wachtend op de rondvaartboot met het Nederlands elftal dat de dag ervoor Europees kampioen was geworden. Toen er een boot voorbijvoer met tv-presentator Karel van de Graaf erop, hadden alle feestvierders op de brug spontaan 'hij heeft een kale kop' gezongen, op de melodie van 'Tararaboem-dijee'. Ruim achtentwintig jaar later had Jan echter zelf een bijna kale kop en onder de haargrens was het ook niet echt tararaboem-dijee meer. De groeven op zijn voorhoofd, die tot een paar jaar geleden in de loop van de ochtend altijd weer verdwenen, zaten er tegenwoordig permanent en leken elke dag een stukje breder en dieper te worden, alsof ze 's nachts werden uitgegraven door kleine mijnwerkertjes met kleine

pikhouweeltjes en kleine transistorradiootjes waaruit kleine hitjes klonken. Uit zijn linkeroor groeiden drie dikke haren – eentje was zo lang dat Jan vreesde dat er straks tijdens de eerste lentedagen een zoemende hommelpop zou landen. Hij maakte een mentale notitie: *Oorhaarknipper kopen*.

Jan wreef de slaap uit zijn ooghoeken en keek zichzelf aan. Er zaten wallen onder zijn ogen. De grootste en dikste van de twee deed Jan denken aan de verkeersdrempel op de drukke weg vlak bij zijn huis, de verkeersdrempel waar hij vorige maand over was gestruikeld toen hij – met zijn leesbril nog op – rennend de straat overstak om vlak voor de buslichting een brief aan zijn pensioenfonds te posten. De blauwe plekken op zijn linker knie waren nog steeds niet verdwenen, alleen maar verkleurd naar een ander soort blauw.

Hij deed een paar stappen naar achteren, waardoor nu de voorkant van zijn lichaam door het licht van de plafondblamp werd beschenen. Tegen de achtergrond van het douchegordijn met Roy Lichtenstein-motief viel het Jan pas goed op hoe vaal zijn huid was. Was het vaalroze, vaalbeige of vaal-terracotta? Hij dacht: als ik in een verfwinkel op mijn huid zou wijzen en zou zeggen: ‘Deze kleur wil ik graag voor mijn schutting’, zou de verkoper aan komen zetten met een blik Histor Bijnadood.

Onder zijn kin zag Jan een tweede kin die achtenhalve maand zwanger leek van een derde kin. Daaronder een kalkoennek die overging in een kippenborst en vervolgens het magnum opus van Jans lichaam: de enorme buik, een bruin-grijs begroeide grafheuvel waar vele in ketjap gemarineerde spareribs hun laatste rustplaats hadden gevonden op een doodsbedje van friet met extra mayonaise, graag.

De blik van Jan verschoof naar wat er zich hangend onder zijn buik bevond, iets wat hij tot een jaar of vijftien geleden zijn ‘kroonjuwelen’ noemde, maar waar hij nu bij het pandjeshuis nog geen vijf euro voor zou krijgen – als ze de boel überhaupt al zouden aannemen. Wanneer je zak lager

hangt dan je pik, begin je pas écht oud te worden, had een bijna-gepensioneerde collega met Chriet Titulaer-baard ooit tegen hem gezegd op de vrijdagmiddagborrel in de kantine. Het was dezelfde collega die elke werkdag een halfuur te laat achter zijn bureau plaatsnam omdat hij elke ochtend de trein 'net' had gemist, dezelfde collega die elke vrijdagmiddagborrel na twee flesjes lauw bier tegen Jan begon te grappen dat er op de zoute pinda's in de schaaltes op de statafels tien soorten urine zaten, waarna hij een schevetandenlach lachte die klonk als vertraagd kokhalzen. Een flesje lauw bier later vertelde de kantoorkomiek steevast het verhaal over een shor-mazaak in de binnenstad waar de Voedsel- en Warenautoriteit sperma van zeven mannen in de knoflooksaus had aangetroffen, en na vier flesjes lauw bier ging Jan meestal bij een groepje andere collega's staan. Driekwart jaar geleden was de urine- en spermakenner op staande voet ontslagen toen was uitgekomen dat hij de laatste paar jaar minstens vijftien laptops van de zaak had gestolen en doorverkocht via Marktplaats. Drie dagen na zijn onvrijwillige dienstbeëindiging was hij vrijwillig voor een intercity gesprongen – de eerste keer in zijn leven dat hij op tijd was voor de trein, had zijn leidinggevende tegen Jan gezegd. Ze waren met de hele zaak naar de crematie gegaan, op een zonnige vrijdagochtend: de directie in maatpak, het management en de projectleiders in C&A-voorjaarscollecties van minstens vijf voorjaren geleden en de programmeurs in T-shirts met logo's van deathmetalbands of grapschriften als THERE'S NO PLACE LIKE 127.0.0.1. De vrijdagmiddagborrel was die dag – 'vanwege begrijpelijke redenen', volgens de mail-aan-allen van de directie – niet doorgegaan, en dat vond iedereen nog wel het ergste van deze affaire.

Jan deed een stap naar rechts en boog zijn hoofd naar linksonder, waardoor hij op een oude, vermoeide olifant met een gebroken nek leek. De pik-zakverhouding was nog net in orde, stelde hij vast, of was het nu de zak-pikverhouding?

Wat hij in ieder geval zeker wist, was dat de verhouding op elk moment naar de verkeerde kant kon doorzakken. Zuchtend pakte hij zijn tandenborstel, deed er wat Parodontax op en begon zijn tanden te poetsen. Door de korte, snelle bewegingen van zijn rechterarm begonnen zijn borstjes heen en weer te schudden als appeltjes die elk moment van de boom konden vallen om roemloos weg te rotten in het gras. Ik had beter mijn slaap-T-shirt aan kunnen houden, dacht Jan. Ik ben dan misschien geen Samantha Fox, maar ik heb toch al een volle cup A, zeg maar gerust een bescheiden cup B. Ik lijk verdomme Meat Loaf wel, in *Fight Club*. Toen ik jong was leek ik op Brad Pitt in *Fight Club*, tenminste, vanaf een meter of twintig gezien, bij schemerlicht.

Na het tandenpoetsen zette Jan zijn handen op de linker- en rechterrand van de wasbak, leunde voorover en zei op een toon alsof hij de eerste regel van een grafrede uitsprak: 'Het wordt allemaal minder' – net toen Nathalie de badkamer binnenkwam en schuin achter hem ging staan. Jan hoopte dat ze iets zou zeggen als 'het valt toch allemaal wel mee?' Maar ze riep 'alweer een!', waarna ze richting de spiegel boog en een lange grijze haar uit haar hoofd trok. Het valt allemaal ook helemaal niet mee, dacht Jan, het valt allemaal behoorlijk tegen.

'Ik ruik sigarettenrook,' zei Nathalie. 'Komt dat van buiten of zo?' Ze zette het VELUX-dakraam verder open, stak haar hoofd door de opening en snoof de ochtendlucht op.

'Ik ruik anders niks,' zei Jan.

'Hm, ik nu ook niet meer.' Nathalie liep naar de wc naast de douchebak, trok haar onderbroek naar beneden en ging zitten plassen. Jan hoorde een scheetje.

'Denk je eraan dat we vanavond agendaseks moeten hebben?' zei Nathalie. 'Het is alweer zes weken geleden.'

'Ja, dat weet ik, dat staat in mijn agenda,' zei Jan, terwijl hij het popartgordijn opzijschoof en in de douchebak stapte.

'Mooi. Kun je dan vanmiddag eens niet zo'n bol met cho-

rizo en pepers eten op je werk? Daar gaat je adem zo van stinken.’

‘Volgens mij hebben we weer die erwtensoep van Gerry. Neem ik die wel.’

‘Nee, daar word je altijd zo winderig van. Je neemt maar gewoon een broodje kaas.’

‘Een broodje kaas,’ zei Jan. Hij draaide de kranen open, stak een paar keer zijn rechterhand in de straal tot hij vond dat het water op een aangename temperatuur was, en stapte onder de douche. ‘Een broodje kaas,’ zei hij weer, deze keer bijna onhoorbaar. Ik neem er wel twee zakjes mosterd bij, dacht hij, dan lijkt het nog wat. Of gaat je adem daar ook van stinken? Anders word je er vast wel winderig van. Mosterdgas, die term bestaat toch niet voor niets? Jan vond het leuk om woordgrapjes te maken, maar die werden meestal niet begrepen door zijn publiek. Dat zijn woordgrapjes meestal slecht waren, hielp ook niet mee, maar daar had hij hier en nu, in zijn eentje onder de douche, geen last van. Terwijl hij zijn haar in het schuim zette met Nathalies Perfecte Krul-shampoo, begon hij op volume elf ‘hij heeft een kale kop’ te zingen, net zo lang tot Nathalie riep of hij daar alsjeblieft mee wilde ophouden.